

Тема 7. Міжнародне кооперування виробництва: природа, форми та сучасні особливості.

Мета: розглянути поняття кооперування виробництва; з'ясувати природу, форми, ознаки міжнародного кооперування; ознайомитись з практичними завданнями міжнародної кооперації в сучасних умовах; проаналізувати основні методи виробничого кооперування; пояснити особливості міжнародного кооперування виробництва в Україні.

План

1. Поняття кооперування виробництва.
2. Практичні завдання кооперування виробництва в сучасних умовах.

Основні терміни і поняття

Міжнародне кооперування, підряд у міжнародній економічній діяльності, господарська діяльність, якість відтворення.

Теми доповідей

1. Основні елементи інструментарію державного регулювання міжнародного кооперування.
2. Перспективи включення українських підприємств космічної галузі в міжнародні операційні проекти.

Контрольні запитання

1. У чому полягає природа кооперування виробництва та якими є його цілі, методи?
2. Які тенденції та особливості міжнародного кооперування зумовлюються сучасним науково-технічним прогресом?
3. Чому співробітництво України в галузі науки і технологій з багатьма країнами є важливим для реалізації набутого науково-технологічного потенціалу?
4. Якими є основні завдання макроекономічного регулювання міжнародного кооперування?
5. Якими є основні міжнародно-правові інструменти регулювання участі України в процесах виробничого кооперування?

Тестові завдання для самоконтролю

1. Про що йдеться: «Форма поділу праці між країнами, у якій зростання концентрації однорідного виробництва відбувається на основі прогресуючої диференціації національних виробництв – це...»?
  - а) міжнародне виробниче кооперування;
  - б) транснаціональне кооперування;
  - в) міжнародна спеціалізація;
  - г) інтеграція.
2. Вихід виробничої і комерційної діяльності корпорацій (фірм) за національні кордони з розгалуженням по всьому світу у вигляді філій та дочірніх підприємств – це...?

- а) інтеграція;
  - б) кооперування;
  - в) спеціалізація;
  - г) транснаціоналізація.
3. До форм міжнародного кооперування НЕ відноситься:
- а) здійснення спільних програм;
  - б) договірна спеціалізація;
  - в) виробниче кооперування;
  - г) створення спільних підприємств.
4. За видами міжнародне кооперування класифікують:
- а) передвиробниче, виробниче, комерційне;
  - б) внутрішньо- і міжфірмове, внутрішньо- і міжгалузеве, горизонтальне, вертикальне, змішане;
  - в) між двома і більше країнами, в межах регіону, міжрегіональне, всесвітнє;
  - г) економічне, виробниче, науково-технічне, у сфері збуту тощо.
5. Коопераційні угоди є доцільними й економічно обґрунтованими, якщо:
- а) в країні відсутні сировина чи інші матеріали, необхідні для виробництва даної продукції;
  - б) в структурі готової продукції частина закордонних поставок перевищує 50 %;
  - в) за технічними й експлуатаційними якість виробу, що ввозяться по коопераційних поставках, кращі, ніж національні аналоги;
  - г) усі варіанти правильні.
6. Що згідно з класифікацією Європейської економічної комісії ООН НЕ є формою виробничої кооперації?
- а) підряд;
  - б) надання ліцензії та (або) виробничого досвіду і знань з наступною оплатою їхньої вартості поставками продукції, отриманої з їх використання;
  - в) розподіл виробничих програм у вигляді спеціалізації;
  - г) поставку комплектних підприємств та обладнання з наступною оплатою їх вартості продукцією, що має бути виготовлена на їх основі.
7. Форми прямої коопераційної взаємодії:
- а) проста і складна;
  - б) виробнича та невиробнича;
  - в) національна та міжнародна;
  - г) економічна та соціальна.
8. Які є моделі відтворення?
- а) позитивна та негативна;
  - б) екстенсивна та інтенсивна;
  - в) позитивна та від'ємна;
  - г) прогресивна та відстала.
9. До основних ознак міжнародної виробничої кооперації НЕ відноситься:
- а) попереднє узгодження сторонами умов спільної діяльності;
  - б) закріплення в угоді головних об'єктів кооперування: готових виробів, компонентів та відповідних технологій;
  - в) головним методом співробітництва є координація діяльності партнерів тільки однієї країни;

- г) розподіл між партнерами завдань у межах узгодженої програми.
10. Виробничі зв'язки між різними підприємствами, які беруть участь у виготовленні певного продукту, але при цьому зберігають свою господарську самостійність – це:
- а) інтернаціоналізація;
  - б) спеціалізація;
  - в) інтеграція;
  - г) процес кооперування.

Практичні завдання

Завдання 1. Прокоментуйте вислів.

Високотехнологічні корпорації сьогодні формують новий принцип взаємовідносин з партнерами. Принцип «конкуренція з усіма, а співпраця з обраними» замінений іншим: «конкуренція з обраними, а співпраця з іншими». Цей принцип реалізується в створенні виробничо-комерційних агломерацій – тимчасових, порівняно стійких об'єднань із загальною виробничою базою, технологічною та науково-технічною єдністю.

Завдання 2. Аналіз ситуації.

Однією з форм науково-технічних зв'язків, яка одержала значний імпульс на новому етапі НТР є кооперування в інноваційній сфері. У сучасних умовах науково-технічна кооперація здійснюється на трьох рівнях. Одним з них є науково-виробнича кооперація на рівні фірм – поєднання зусиль та коштів різних компаній для розробки спільних проектів.

На основі кооперації, наприклад:

- компанії Siemens (Німеччина) та Intel (США) займаються розробкою та виробництвом мікропроцесорів;
- Toshiba (Японія) та LSI Logic (США) створюють електронні компоненти нового покоління;
- General Electric (США) та Philips (Нідерланди) виробляють електронні медичні прилади;
- Ericsson (Швеція) та Matra (Франція) виробляють телекомунікаційну техніку;
- Mitsubishi (Японія) – Boeing (США) розробляють авіалайнери.

Прокоментуйте дану ситуацію і дайте відповіді на запитання:

1. У чому полягає важливість розвитку міжнародної кооперації?
2. Чому сьогодні кооперування в інноваційній сфері набуває значного поширення?
3. Наведіть приклади відомих вам спільних проектів на основі кооперації?
4. Чи може Україна виступати повноцінним партнером у міжнародному кооперуванні?